

Oheň jedině pod kontrolou

Podle statistiky Hasičského záchranného sboru ČR vyjížděli v roce 2018 na Štědrý večer hasiči k 60 požáru. Oficiálně tedy hořelo v 0,0014 % domácností Česka*. Z toho plyne, že v drtivé většině víme, jak bychom měli o těchto svátcích neštěstí předcházet. Opravdu?

Svíčky a spol.

→ Když si v blízkosti vánočního stromku nebo na svátečně vyzdobeném stole zapálíme svíčku, děláme všechno pro to, abychom u televize neusnuli.

→ Zapálená svíčka by měla stát na nehořlavé podložce. Samozřejmě nemusí, vosk mezi plamenem a podložkou vytvoří izolaci. Problém nastane, až bude dohořívat, takže bychom neměli spoléhat na to, že ji uhlídáme, a i pod úplně novou, právě zapalovanou svíčku dát cokoliv z plechu, skla, keramiky a podobných nehořlavých materiálů. Ale přiznejme si, u svíček, které nejsou v misce, častěji řešíme, co s odkapávajícím voskem, než abychom se starali o bezpečnost.

→ Klasické svíčky se na vánočním stromečku už příliš nepoužívají, však se také těžko shánějí skřipce s kalíšky na záchytávání vosku, do nichž se zasouvají. Přesto stále platí pravidlo, že plamínek nesmí být v dosahu jehličí, ale hlavně hořlavých ozdob. Ještě asi deset centimetrů od něj totiž může mít teplotu 200 °C, což stačí k zapálení papíru. A zapálit

svíčky na stromečku a odejít od něj, to by snad ani nikdo neudělal.

→ Prskavky lze zapalovat jednu od druhé, hoří tedy docela vysokou teplotou. Nebezpečné nejsou ani tak odletující jiskry, horší je, když se od drátu oddělí a vystřelí žhavá část hmoty. Prskavky na stromečku ano, ale pod dohledem a tak, aby se ho dotýkaly pouze trvale obnaženou částí.

→ Od zapálených svíček v adventním věnci neodcházíme, i jen odskočit si může být osudové.

→ Také zapálený františek dokáže způsobit požár. Je to vlastně dřevěné uhlí s esencemi a teplota žhavého proužku může být až 400 °C.

→ Adventní věnce se dělají z chvojí a na kmínkách mnohdy bývá velké množství pryskyřice. Chvojí vyschne, ale pryskyřice zůstane dál náhylná ke vzplanutí, proto máme svíčky vždy pod dohledem. Ne všechny adventní věnce jsou určeny k tomu, aby se na nich svíčky zapalovaly. Některé mají vnitřky z polystyrenu, který ohni přece jenom

na chvíli odolá, ale ty s pilinami nebo slámou chytnou rychle.

Elektřina

→ Elektrické světelné řetězy staršího datového výroby před instalací překontrolujeme opravdu pečlivě. Osaháme, zda někde drátky „nevisí na drátku“. Obzvlášť důkladně bychom to měli udělat u takových typů světýlek, které žárovičky v sérii přímo napájí 230 V. Na první pohled to tak nevypadá, ale když se prodrouzí izolace a nechť se dotkne fáze „nuláku“, může zkrat vytvořit jiskru, která pak zapálí cokoliv snadno hořlavého. A je to okamžik, nemusí tomu předcházet viditelné příznaky. Za posledních pět šest let udělaly technologický skok světelné řetězy osazené LED světly, a to i v oblasti bezpečnosti, takže výměna se vyplatí, byť to není malá investice. Obvykle vydávají hrubší zacházení, což vyvažuje nevhodného, že je nelze opravovat.

→ Svítící řetězy na noc (a kdykoliv opustíme byt) pro jistotu vždy vypínáme, zejména ty s elektronikou, která rádi blikání.

→ Máme-li štěně, které rádo trhá věci, budou pro něj lákavé i kabely vánočních světýlek.

→ Pro venkovní sváteční osvětlení nepoužíváme světelné řetězy, které jsou určeny do interiéru, protože nemají odpovídající izolaci. Stačí, když zapřší, někde se něco zkratuje, a je konec. Exteriérové mají symbol domečku s šipkou ven z něj, u výhradně interiérových míří šipka dovnitř.

Když už hoří

→ Jestliže stromek chytne, okamžitě vytáhneme ze sítě světelné řetězy, neřešíme proč hoří. Elektrické rozvody pod proudem se nesmějí hasit vodou ani pěnou, jedině práškovým a sněhovým hasicím přístrojem. Jenže kdo je doma má, nota bene v pohotovosti u stromku?! Čili nejdříve proud, a pak teprve plameny. Může chvilku trvat, než natočíme a přineseme vodu, máme-li tedy po ruce třeba velkou hustou deku, snažíme se jí ohnisko zakrýt tak, aby k plamenům nešel vzduch, zároveň od nich odstraňujeme všechno, na co by mohly přeskočit, byť to třeba poškodíme. Cílem je začínající oheň rychle zkrotit, zabránit mu, aby se rozhořel.

Jestliže se to nedáří, máme podle hasiců dodržovat určité priority: nejdříve chráníme životy a zdraví – držíme se při zemi, snažíme se nenadýchat toxických zplodin, dáme si přes ústa vlnkou roušku, opustíme místnost, než nám oheň zataří cestu – voláme tísňovou linku 150 nebo 112, kde vyličíme, co se stalo a kde.

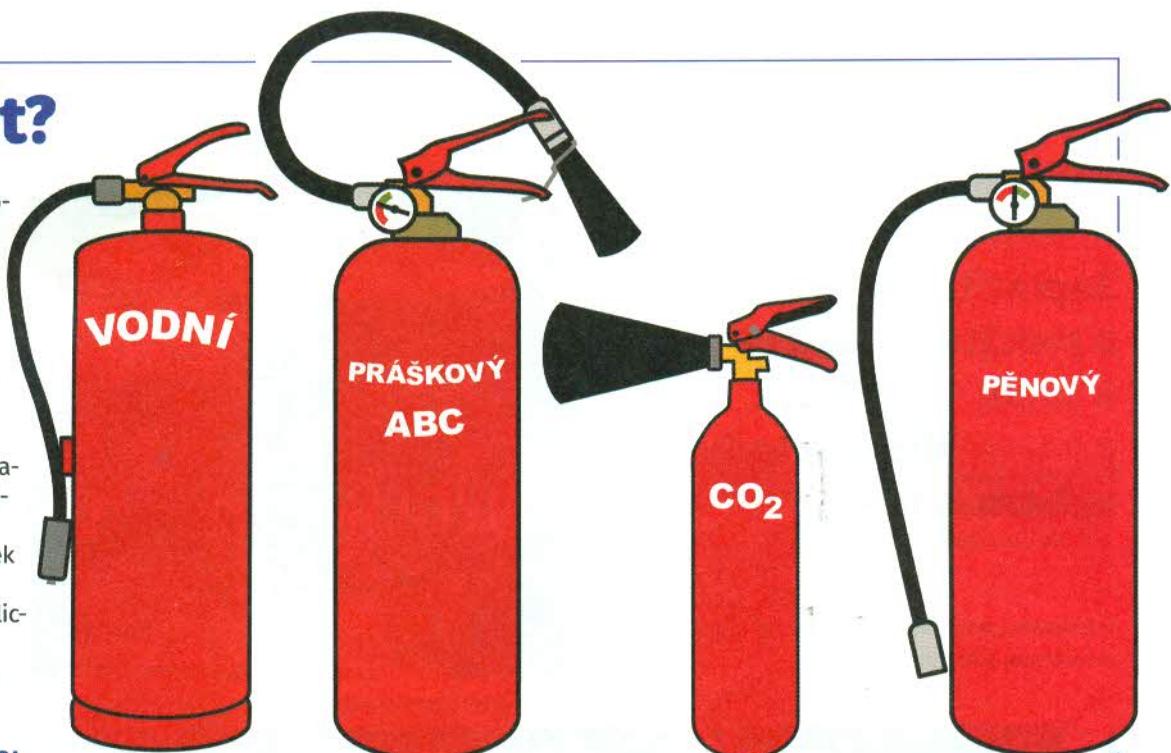
→ Pokud při smažení chytnou kapří na párnici, nehasíme je vodou, protože by

Čím hasit?

Známe to z práce ze školení, ale stručné zapakování neuškodí.

TŘÍDY POŽÁRŮ

- A - hoření pevných látek hořících plamenem nebo žhnutím
- B - hoření kapalných látek a látek, které do kapalného skupenství přecházejí
- C - hoření plynných látek hořících plamenem
- D - hoření lehkých alkalických kovů
- F - hoření jedlých olejů a tuků

VODNÍ HASICÍ PŘÍSTROJ

Na štítku je uvedeno Vodní (nebo Water); třída požáru A.

Hasí: dřevo, papír, plasty, textil, uhlí a podobné pevné materiály

Nesmí hasit: alkalické kovy a látky, asfalt, barvy, benzin, dehet, elektrické spotřebiče pod napětím, hořčík, hořlavé plyny, laky, líh, naftu, olej, ředidla, tuky, vosk

→ Uvnitř je pod tlakem voda a uhličitan draselný, který zabraňuje zamrznutí.

Jsou i hasicí přístroje s rozprašovačem, které jsou účinnější, protože tryska vodu mění v částice, jež plameny obalí.

PRÁŠKOVÝ HASICÍ PŘÍSTROJ

Na nádobě je uvedeno Práškový ABC (nebo Powder); třídy požáru A, B, C.

Hasí: benzin, elektrická zařízení pod proudem, elektroniku, hořlavé plyny a kapaliny, jemnou mechaniku, laky, naftu, olej, vosk

Nesmí hasit: lehké a hořlavé alkalické kovy, hořčík a jeho slitiny s hliníkem, hořlavý prach, sypké látky; tlak plynu může vytlačit horký hořící olej a oheň rozšířit,

proto sněhový přístroj není na toto hašení vhodný, nesmí se hasit požáry třídy F.

SNĚHOVÝ HASICÍ PŘÍSTROJ

Na nádobě je uvedeno CO₂; třída B.

Hasí: asfalt, barvy, benzin, dehet, elektrická zařízení pod proudem, elektroniku, hořlavé plyny a kapaliny, jemnou mechaniku, laky, naftu, olej, vosk

Nesmí hasit: lehké a hořlavé alkalické kovy, hořčík a jeho slitiny s hliníkem, hořlavý prach, sypké látky; tlak plynu může vytlačit horký hořící olej a oheň rozšířit,

proto sněhový přístroj není na toto hašení vhodný, nesmí se hasit požáry třídy F.

→ Hasivem je kysličník uhličitý, který oheň dusí tím, že vytlačuje kyslík. Nezanechává znečišťující látky. Plyn se při vypouštění výrazně ochladí (-75 °C), nesaháme proto do jeho proudu ani na hubici.

PĚNOVÝ HASICÍ PŘÍSTROJ

Na nádobě je uvedeno Pěnový (nebo Foam); třídy požáru A,B.

Hasí: benzin, minerální oleje, naftu, pevné hořlavé látky, tuky

Nesmí hasit: acetylen, elektrická zařízení pod proudem, elektroniku, hořčík a jeho slitiny s hliníkem, hořlavé kapaliny míšící se s vodou, lehké a hořlavé alkalické kovy, metan, propan-bután, zemní plyn; nesmí se stříkat přímo do hořící kapaliny, aby ji pěna nevytlačovala a oheň nešířila, nesmí se používat pro jiné třídy požáru než A a B.

→ Pěnidlo ve vodě vytváří pěnu, která přikrývá plameny a brání kyslíku, aby se k nim dostal.

Řadu ještě doplňují plynový, chemický a speciální hasicí přístroj, které se však užívají převážně profesionálně.

horký olej při reakci s ní prskal a mohl nás popálit. Oheň je potřeba „přidusit“, omezit mu kyslík, pánev tedy přiklopíme větší poklicí, talířem nebo mokrou utěrkou.

→ „Každý požár, i uhašený vlastními prostředky, je nutno bezodkladně nahlásit hasičům a do příjezdu vyšetřovatele požáru nic neuklizet,“ píše se na portálu Hasičského záchranného sboru ČR. „Za neohlášení požáru hrozí občanům pokuta až do výše 25 000 Kč. Bez potvrzení o požáru a jeho příčině pojistovny pojistné plnění nevyplácejí nebo výrazně kráti.“

“Všechny požáry nebyly jen v domácnostech a nesouvisely pouze se štědrovečerními oslavami.“ (jl)

DALŠÍ ČESKÝ VYNÁLEZ DOBÝVÁ SVĚT

V roce 2009 vyvinula firma C.E.L. Šumperk, s.r.o. systém Termík ke zvýšení účinnosti radiátorového vytápění a s tím zároveň spojené podstatné snížení topných nákladů. V roce 2016 získal tento systém první cenu „Nejlepší vynález pro zelené energie“. Ze všech přihlášených projektů.